

4. Примірне положення про малий груповий будинок. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/926-2018-%D0%BF#Text> (дата звернення 29.10.2022).

5. Роєнко С. О. Соціально-правовий захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2020 р. Випуск 1(4). С. 40-49.

6. Реформа інтернатних закладів (деінституціалізація). URL: https://www.adm-km.gov.ua/?page_id=40310 (дата звернення 29.10.2022).

Юзефик С. М.
студентки групи СРст-31
факультету педагогіки і психології
ТНПУ ім. В. Гнатюка

Поліщук В. А., д. п. н., професор,
професор кафедри соціальної
роботи та менеджменту
соціокультурної діяльності ТНПУ

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ З УКРАЇНСЬКИМИ БІЖЕНЦЯМИ В ІТАЛІЇ

Актуальність теми дослідження. Останнім часом все більше українців шукають прихисток в інших країнах, прагнуть працювати, вчитися, відпочивати, проводити своє дозвілля корисно та просто жити. Внаслідок агресії російської федерації, дуже багато людей вже втратили свої домівки, рідних, роботу, спокійне та мирне життя. Українські біженці – це люди, які пережили і переживають війну, які втратили все, що мали і чого досягали все своє життя, тому вони шукають нове життя саме за кордоном. Однією з багатьох країн, які щиро приймають до себе українців, є Італія.

Актуальність теми полягає також в, тому що з кожним днем все більше і більше українських людей мігрують щоб жити в країни, які їх

готові прийняти. Життя, навчання, робота за кордоном приваблює українців високим рівнем освіти, демократичною освітою, правами та свободами, які має український біженець, хороший старт для розвитку своєї кар'єри в Європі, медичне обслуговування на вищому рівні, чи немала заробітна плата, доступність до різних сфер діяльності (особливо маючи Європейський диплом). В Італії розвиваються спеціальні благодійні та гуманітарні фонди для допомоги і підтримки українців.

Метою статті є аналіз особливостей соціальної роботи з українськими біженцями, які переїхали на тимчасове або постійне проживання в Італії.

Виклад основного матеріалу. Італія не є країною-чемпіоном з кількості прийнятих українських біженців. Частково – через зрозумілі географічні причини, частково через власну бюрократію. Однак понад 120 тисяч українців з початку війни на Апенніни таки прибули. Як же їм тут живеться?

В Італії для українців, які були змушені покинути Батьківщину через масштабну російську агресію, виплати соціальної допомоги забезпечують державні органи, місцеві муніципалітети та благодійні фонди.

Українці мають тут право отримати дозвіл на проживання, терміном на рік з мотивів «тимчасового захисту», який юридично не є статусом біженця, але для зручності тих, хто втікає від війни, називають все ж «біженці». Цей дозвіл дає право на роботу, а дітям – на навчання у місцевих школах, відвідування позашкільних заходів (плавання в басейні, кінний спорт, легка атлетика, вокал, тощо). Українців, що живуть в країні за програмою тимчасового прихистку, включають у національну систему охорони здоров'я і таким чином вони можуть отримати рецепти на ліки, записатися на прийом до широких та вузьких спеціалістів, лікувати гострі чи хронічні хвороби) [1].

Набагато складніше з документами на проживання та матеріальною допомогою. На дозвіл на проживання можна чекати

місяцями: регіональні адміністрації не дуже пораються з напливом біженців, тож тільки на те, щоб прийти здати відбитки пальців та подати власне запит на дозвіл йде кілька тижнів. Тому власниками пластикового «permesso» (дозволу на проживання) поки що є дуже невелика кількість новоприбулих. Відповідно, і на офіційну роботу можуть влаштуватися тільки ті, кому пощастило цей документ отримати. Абсолютна більшість працездатних біженців – це мами малих дітей, які природно не можуть залишити малечу та йти працювати. Тож, якщо не враховувати тих, хто і до цього працював і заробляв через інтернет, то лише дуже невеликому відсоткові українських біженців вдається заробляти в Італії.

Але ж мають бути субсидії? Мають. Власне, Італія виділила 800 млн. євро на матеріальну допомогу прибулим українцям. Ці виплати розраховані на три місяці, 300 євро на дорослого і 150 – на дитину на місяць. Отримати її мають право всі, хто знайшов житло самостійно (у родичів, друзів чи знайомих), а не живе у наданому державою (готелі, шелтері тощо) [1].

У рамках допомоги для українців в Італії організують:

1. Інформаційні зустрічі – з метою ознайомлення українців із італійським ринком праці та можливостями роботи в Італії.

2. Оцінювання професійних навичок – для обрання варіантів релевантного навчання та курсів перекваліфікації.

3. Базові курси італійської мови. Тим, хто їх проходить, можуть відшкодувати витрати на проживання та харчування. Також українці мають право отримувати погодинну оплату за відвідування таких курсів – 3,5 євро за годину. Після успішного закінчення курсів виплачують одноразову допомогу в розмірі 1000 євро.

4. Курси професійної підготовки з наданням аналогічної фінансової допомоги (якщо вона не була отримана після базового курсу італійської мови). Українці, які проходять такі курси чи знайшли роботу за допомогою служби з працевлаштування, мають право на доступ до певних безкоштовних соціальних послуг через посередницький орган Ebitemp [2].

Переселенці можуть легально залишитися в Італії на рік, а якщо ситуація з війною не зміниться, цей термін продовжать до трьох років.

Біженці з України в Італії мають повідомити місцевим органам влади про своє прибуття в країну протягом перших восьми днів. Після цього зможуть отримати офіційний дозвіл на проживання, що дає доступ до ринку праці та житла.

Соціальні виплати покривають:

- дитячий садок – до 150 євро на місяць для дітей до 3 років;
- здобуття освіти;
- психологічну допомогу – до 200 євро на людину;
- придбання навчальних матеріалів і книг для дітей – 200 євро;
- придбання книг або інших навчальних матеріалів для студентів, які відвідують вечірні курси – 200 євро;
- оплату університетського збору – 200 євро;
- придбання книг або інших навчальних матеріалів для студентів-стажистів 1-го та 3-го рівнів – 200 євро;
- придбання товарів, які потрібні для догляду за дитиною, вік якої не перевищує 3 років – до 800 євро [3].

United For Ukraine – міжнародна неурядова організація, яка задовольняє невідкладні потреби України у наданні надзвичайної допомоги та консолідує дії для відновлення країни. Також допомагає тимчасовим переселенцям з України інтегруватися у нове життя за кордоном.

Права та обов'язки українських біженців в Італії

Права

- Надається посвідку на право проживання, дійсну протягом 5 років.
- Право бути працевлаштованим, отримати освіту, соціальне забезпечення та медичну допомогу на тих самих умовах, що й громадяни Італії.

- Надається можливість звернутись для отримання проїзного документа та виїхати за кордон на умовах законодавства країни, до якої ви їдете. Надається право відвідувати інші країни Європейського Союзу як турист, але не залишатися там більше 90 календарних днів впродовж терміну шести місяців.

- Право звернутись для отримання дозволу на довгострокове проживання після завершення першого 5-річного терміну законного та безперервного перебування в Італії, за умови, відповідальності щодо всіх додаткових вимог, визначених у законі.

- Право на отримання соціальних виплат, як і громадяни Італії.

- Право звернутися для отримання італійського громадянства через 5 років, в статусі біженця, або через 10 років, в статусі особи, яка потребує додаткового захисту, за умови, відповідальності всім вимогам соціальної інтеграції, передбаченим в законодавстві Італії [3].

Обов'язки

- Дотримуватись законодавства Італії. Вчинення злочинних дій становить ризик відмови у наданні притулку.

- Діти від 6 до 16 років зобов'язані ходити до школи, за бажанням відвідувати різноманітні секції та додаткові заняття [3].

Положення українців в Італії: коментар експерта

Олена Катаранчук: "Кожна провінція та місто в Італії трактують Директиву для інтеграції в суспільство українських біженців на підставі своїх адміністративних і політичних поглядів, тобто по-своєму. Рекомендую українцям звертатися до імміграційних і соціальних служб, української асоціації, українських церков, дипломатичних установ для того, щоб отримати всю необхідну підтримку» [3].

Висновок. Таким чином, проаналізувавши можливості в Італії, можна зрозуміти, що Італія щиро приймає українських біженців, допомагає вивчити мову, влаштуватись на роботу, діти можуть отримувати освіту на рівні з корінними італійцями, надають медичну допомогу, перший час допомагають з житлом і це не всі фактори і не

вся допомога, яку вони надають. На мою думку, Італія є не поганим варіантом для проживання в цій країні.

Список використаних джерел:

1. Українські біженці в Італії. 2022. URL: https://lb.ua/world/2022/06/01/518645_ukrainski_bizhentsi_italii_sonyachna.html (дата звернення 29.10.2022).

2. Статус біженця в Італії. 2022. URL: <https://migrant.biz.ua/italiia/emigracia-it/bizhentsi-v-italii.html> (дата звернення 29.10.2022).

3. Про можливості соціальної допомоги українським біженцям в Італії. 2022. URL : <https://www.afisha.it/ucrainians/pro-mozhlyvosti-sotsialnoi-dopomohy-ukrainskym-bizhentsiam-v-italii/> (дата звернення 29.10.2022).